

hbo-bachelor
Toegepaste Psychologie
van de NHA

20 april 2016

NVAO uitgebreide Toets nieuwe opleiding

Paneladvies

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Samenvattend advies	3
2 Werkwijze panel	5
3 Beschrijving van de opleiding	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Profiel instelling	7
3.3 Profiel opleiding	7
4 Opleidingsbeoordeling	9
4.1 Beoogde eindkwalificaties	9
4.2 Programma	11
4.3 Personeel	17
4.4 Voorzieningen	18
4.5 Kwaliteitszorg	20
4.6 Toetsing	21
4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	22
4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	23
4.9 Aanbevelingen	23
5 Overzicht oordelen	24
Bijlage 1: Samenstelling panel	25
Bijlage 2: Programma locatiebezoek	27
Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	29
Bijlage 4: Lijst met afkortingen	31

1 Samenvattend advies

De nieuwe hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie van de Stichting Hogeschool NHA is een niet-bekostigde deeltijdopleiding die wordt aangeboden in de vorm van afstandsonderwijs. De studenten ontvangen lespakketten met een studiewijzer, waarin ook huiswerkopdrachten zitten verwerkt. Via een elektronische leeromgeving communiceert de opleiding met de studenten. Rechtstreeks contact is mogelijk op de (vier) jaarlijkse contactdagen, waarin workshops worden aangeboden en vaardigheden worden geoefend.

Het beroeps- en opleidingsprofiel is gebaseerd op het landelijke profiel. Maar de NHA heeft dit profiel uitgebreid om meer recht te doen aan actuele ontwikkelingen in de praktijk. Het gaat hierbij om de (aanvullende) competenties aandacht en begrip tonen, analyseren, omgaan met verandering en aanpassen, ondernemend (en commercieel) handelen en overtuigen en beïnvloeden. Daarnaast heeft de NHA ook een specialisatie toegevoegd aan de vier bestaande specialisaties uit het landelijk profiel: coaching, counseling en training. Het panel kan zich vinden in de toegevoegde specialisatie. Maar het panel ziet niet de meerwaarde van een aparte vermelding van de aanvullende competenties, aangezien de competenties reeds onderdeel vormen van het competentieprofiel. Het panel adviseert daarom de opleiding om na te gaan of deze toevoegingen niet ondergebracht kunnen worden bij bestaande competenties.

Het curriculum van de nieuwe opleiding is opgebouwd uit leereenheden met een omvang van 15 ec. In het vierde jaar zijn twee onderwijseenheden opgenomen van 30 ec: de stage en het afstuderen. In het derde jaar kiezen de studenten uit vijf specialisaties: jeugd- en ontwikkelingspsychologie, arbeid- en organisatiepsychologie, sociaal-maatschappelijke psychologie, gezondheidspsychologie of coaching, counseling en training. Het programma is zeer flexibel, omdat elke student zijn eigen tempo en programma bepaalt.

Het panel is van mening dat de opleiding Toegepaste Psychologie sterk gericht is op de beroepspraktijk. Dit komt onder meer tot uiting in de specialisatie coaching, counseling en training. Ook de oriëntatie op onderzoek is voldoende in de opleiding verankerd. Het panel juicht het voornemen van de NHA toe om een lectoraat te starten of om nauwe samenwerking te zoeken met een van de bestaande lectoraten.

De NHA heeft de eindkwalificaties op een duidelijke manier vertaald in leerdoelen. Wel heeft het panel enige twijfel over de samenhang in het programma. Weliswaar heeft de opleiding moeite gedaan samenhang aan te brengen, maar die samenhang heeft betrekking op een ideaal programma. De samenhang binnen het studieprogramma hangt voor een groot deel af van de student. Daarom adviseert het panel de opleiding om meer duidelijkheid te creëren over de gewenste en mogelijke volgorde(s) van de studieonderdelen en de eisen die de opleiding op dat gebied stelt.

Het belangrijkste discussiepunt voor het panel betreft de vormgeving van het onderwijs. Het panel is van mening dat de opleiding onvoldoende reflecteert op de uitdagingen die het afstandsonderwijs vooral stelt bij een opleiding Toegepaste Psychologie. De vormgeving van het onderwijs is nog tamelijk conventioneel van opzet; de opleiding maakt (nog) geen gebruik van de mogelijkheden van e-learning. Dat is in de visie van het panel een gemiste kans. Het panel is van mening dat de opleiding meer moeite kan doen om ervoor te zorgen dat de vormgeving van het onderwijs aanzet tot studeren. Daarbij vindt het panel dat de

NHA geen duidelijke visie heeft op de mogelijkheden van e-learning voor de opleiding Toegepaste Psychologie. Daarom geeft het panel bij deze standaard het oordeel 'voldoet ten dele'.

Ook bij de standaard 'Aansluiting' geeft het panel het oordeel 'voldoet ten dele'. Dat oordeel heeft te maken met de basisopleiding die de NHA aanbiedt en die studenten zonder de vereiste vooropleiding in staat stelt de opleiding Toegepaste Psychologie te volgen. Deze basisopleiding houdt in dat de studenten twee inleidende modules (in totaal 30 ec) uit de opleiding volgen. Als ze die met goed gevolg afronden, kunnen ze ook de rest van de opleiding volgen. Ze krijgen dan een vrijstelling voor de beide inleidende modules. Het panel adviseert de instelling om de basisopleiding te vervangen door een nieuw te ontwikkelen schakelprogramma, dat geen vrijstellingen binnen het programma oplevert.

Positief is het panel daarentegen over de docenten. Het panel heeft geconstateerd dat het gaat om een groep betrokken professionals. De opleiding streeft ernaar bij de start van opleiding te beschikken over ongeveer twintig freelance docenten, die zowel praktijkervaring als kennis van het afstandsonderwijs inbrengen. Het panel adviseert de docenten dusdanig te selecteren dat zij gezamenlijk de relevante expertises binnen de Toegepaste Psychologie dekken.

Op het punt van de voorzieningen is vooral de digitale leeromgeving van belang. Enerzijds is het panel van mening dat de huidige digitale leeromgeving beantwoordt aan de doelstellingen van de instelling. Maar het panel is wel van mening dat een rijkere digitale leeromgeving wenselijk is. De opleiding doet er volgens het panel goed aan de mogelijkheden van de nieuwe digitale leeromgeving te benutten en te komen tot een meer interactieve vorm van afstandsonderwijs. Daarmee biedt de vormgeving de studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bij het bewaken van de toetskwaliteit spelen de examencommissie en de toetscommissie een goede rol. Bij de toetsing zijn voldoende partijen betrokken, in sommige gevallen speelt ook het beroepenveld een rol. Bij de digitale toetsafname via de centra van Lamark ziet het panel een kleine kans op fraude, maar door randomisering en variatie van toetsen wordt die kans wel verkleind. Het panel adviseert te zorgen voor een database met vragen waaruit per toets zes of meer onafhankelijke tentamens kunnen worden samengesteld, om de mogelijkheid tot fraude te minimaliseren.

Samenvattend adviseert het panel de NVAO om voorwaardelijk positief te besluiten over de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Toegepaste Psychologie van de NHA.

Den Haag, 20 april 2016,

Namens het panel ter beoordeling van de uitgebreide Toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Toegepaste Psychologie van de Stichting Hogeschool NHA,

Prof. dr. em. Jules Pieters
(voorzitter)

Drs. E.J. van der Spek
(secretaris)

2 Werkwijze panel

In juni 2015 heeft de NVAO het verzoek om toetsing van de nieuwe hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie ontvangen van Stichting Hogeschool NHA. Voor de beoordeling van deze aanvraag heeft de NVAO een panel vastgesteld met volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. em. Jules Pieters, emeritus hoogleraar Toegepaste Psychologie aan de Universiteit Twente en voorzitter van de Vereniging van Lerarenopleiders VELON.

Leden:

- Mevrouw lic. Trui Timperman, lector en coördinator afstandsonderwijs van de opleiding Sociaal Werk van de Hogeschool Vives te Kortrijk;
- Drs. Sumit Mehra, docent-onderzoeker aan de opleiding Toegepaste Psychologie en het Lectoraat Digital Life van de Hogeschool van Amsterdam en tevens freelance onderwijskundig adviseur;
- Roel Remij, student Medische Hulpverlening aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Het panel werd bijgestaan door drs. Steven David, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator en drs. Erik van der Spek, Hendrixx Van der Spek in Bussum, extern secretaris.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Op 23 november 2015 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de bevindingen van het panel besproken en zijn de vragen en discussiepunten geformuleerd voor het locatiebezoek.

Op 24 november 2015 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd bij Hogeschool NHA in Panningen. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vragen aan de orde gesteld. Het panel heeft gesproken met het management van de instelling, het opleidingsmanagement, leden van de examencommissie, docenten en vertegenwoordigers van het werkveld. Tijdens het locatiebezoek hebben de panelleden zich bovendien een oordeel kunnen vormen over de voorzieningen en de elektronische leeromgeving. Zie voor meer informatie bijlage 2, *Programma locatiebezoek*.

Daarnaast heeft het panel aanvullende schriftelijke informatie kunnen bekijken, zoals het studiemateriaal dat de opleiding hanteert. Een overzicht is opgenomen als bijlage 3, *Overzicht van relevante documenten*. Na afloop van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Tot slot heeft de voorzitter van het panel een korte terugkoppeling gegeven aan vertegenwoordigers van de instelling. Het panel spreekt zijn waardering uit over de goed voorbereide ontvangst en de constructieve gedachtewisseling tijdens het locatiebezoek.

De secretaris van het panel heeft een conceptadviesrapport opgesteld. Dit rapport is gebaseerd op het informatiedossier van de opleiding en op de informatie die tijdens het locatiebezoek is gegeven. De oordelen van het panel over deze informatie zijn in dit rapport verwerkt. In het advies zijn aan de hand van de uitkomsten beargumenteerde oordelen per standaard gegeven. Het concept is voorgelegd aan de panelleden en hun commentaar is in de definitieve versie verwerkt. Daarna is de tekst voorgelegd aan de opleiding, wat ook geresulteerd heeft in een aantal aanpassingen. De definitieve tekst is vastgesteld op 20 april 2016.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Land	Nederland
Instelling	Stichting Hogeschool NHA
Opleiding	Toegepaste Psychologie
Niveau	bachelor
Oriëntatie	hbo
Locatie(s)	Panningen
Variant	deeltijds
Sector	Gedrag en Maatschappij

3.2 Profiel instelling

Stichting Hogeschool NHA is onderdeel van de NHA (voorheen Nationale Handels Academie). De NHA is (volgens de eigen website) een van de grootste scholen voor afstandsonderwijs in Nederland. Naast onderwijs op hbo-niveau levert de instelling ook onderwijs op vmbo-, havo-, vwo- en mbo-niveau. De NHA is erkend als opleider op grond van de WEO (Wet erkende onderwijsinstellingen) op het gebied van voortgezet onderwijs. De instelling is niet bekostigd.

Hogeschool NHA is erkend door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen als rechtspersoon Hoger Onderwijs, op grond van de WHW (Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek). De instelling biedt op dit moment (najaar 2015) drie hbo-bacheloropleidingen aan die door de NVAO zijn geaccrediteerd:

- Hbo Rechten (gestart eind 2015)
- Hbo Bedrijfskunde
- Sociaal-Pedagogische Hulpverlening (SPH) (gestart eind 2015)

De primaire doelgroep voor de erkende hbo-opleidingen zijn volgens het informatiedossier studenten die in het verleden een hbo-dagopleiding hebben gestaakt of na het voortgezet en/of middelbaar beroepsonderwijs direct zijn gaan werken en alsnog een hogere beroepsopleiding willen volgen. Van de genoemde opleidingen loopt alleen de hbo-opleiding Bedrijfskunde al enige tijd. De beide andere opleidingen zijn pas recent geaccrediteerd en starten in 2016.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding Toegepaste Psychologie leidt op tot het hbo-bachelorniveau. De opleiding heeft een toegepast psychologisch karakter en sluit nauw aan bij de werkvelden. De rode draad wordt gevormd door het sociaal-agogisch handelen vanuit een psychologische invalshoek. De NHA heeft de opleiding ontwikkeld in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers van het werkveld. Dit heeft er onder meer toe geleid dat de NHA een uitstroombrochure heeft toegevoegd, dat gericht is op coaching, counseling en training.

Het profiel van de opleiding sluit aan bij het landelijke opleidingsprofiel voor Toegepaste Psychologie. De NHA heeft een aantal competenties toegevoegd aan dit profiel (zie

hiervoor 4.1). De studenten kiezen in het derde jaar een specialisatie, waarbij ze keuze hebben uit vijf richtingen:

- Arbeids- en organisatiepsychologie
- Jeugd- en ontwikkelingspsychologie
- Sociaal-maatschappelijke psychologie
- Gezondheidspsychologie
- Coaching, counseling en training

Net als alle opleidingen van de NHA wordt ook de opleiding Toegepaste Psychologie aangeboden in de vorm van afstandsonderwijs. De studenten ontvangen lespakketten met een studiewijzer, waarin ook huiswerkopdrachten zitten verwerkt. Via een elektronische leeromgeving, Studentenplaza, communiceert de opleiding verder met de studenten. Ze leveren hun huiswerk digitaal in en krijgen ook digitaal commentaar. Daarnaast zijn er vier contactdagen per jaar, waarin workshops worden aangeboden en vaardigheden worden geoefend.

De studenten studeren individueel. De opleiding is zeer flexibel, zowel wat betreft de keuze van opleidingsonderdelen als wat betreft de volgorde waarin de studenten deze onderdelen volgen. Ook het tempo kan sterk variëren. Elke student maakt zijn eigen planning, die wordt beoordeeld door een van de studiebegeleiders. De verwachting is dat de meerderheid van de studenten de opleiding in deeltijd volgt, naast een baan op mbo-niveau.

Nieuwe opleiding voor Nederland

De hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie wordt zowel in Nederland als in Vlaanderen door verschillende instellingen aangeboden. De website van de NVAO vermeldt veertien geaccrediteerde opleidingen op dit gebied.

Nieuwe opleiding voor de instelling

De hbo-bacheloropleiding Toegepaste Psychologie is een nieuwe opleiding voor de NHA.

Studieomvang

De totale studielast bedraagt 240 ec. De opleiding kan zowel voltijds als in deeltijd worden gevolgd, afhankelijk van het studietempo en de omstandigheden van de student. Vrijstellingen zijn mogelijk.

De opleiding is niet bekostigd.

4 Opleidingsbeoordeling

In de volgende paragrafen is het oordeel van het panel over de nieuwe opleiding Toegepaste Psychologie van de NHA vastgelegd. Uitgangspunt hierbij is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr. 21523). Dit kader ligt ten grondslag aan de onderstaande indeling.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Hogeschool NHA heeft het beroeps- en opleidingsprofiel gebaseerd op het landelijke Opleidingscompetentieprofiel hbo-bachelor Toegepaste Psychologie en de herziening daarvan uit 2015. Daarnaast heeft de NHA zich laten inspireren door het document *Vele Takken een Stam* (2008), de beroepskwalificaties voor de hogere sociaal-agogische opleidingen (HSAO), de *Revised syllabus for the Qualifying Examination* (2002) en de *Guidance for undergraduate and conversion psychology programmes* van The British Psychological Society uit 2012. Verder heeft de opleiding de profielen en eindkwalificaties van andere hbo-opleidingen Toegepaste Psychologie in Nederland en een aantal omliggende landen bekeken.

Belangrijk voor de NHA zijn verder de ontwikkelingen in het werkveld. De nieuwe opleiding is tot stand gekomen in nauw overleg met een aantal vertegenwoordigers van het werkveld binnen de beroepenveldcommissie. Deze vertegenwoordigers zijn afkomstig uit het onderwijs, het bestuur van de beroepsvereniging NBTP, de coaching-praktijk en de gezondheidszorg. De beroepenveldcommissie heeft een belangrijke rol vervuld bij het formuleren en actualiseren van de kenmerkende beroepssituaties die in het landelijk opleidingsprofiel Toegepaste Psychologie zijn genoemd.

Op basis van de genoemde documenten en consultaties heeft de Hogeschool ervoor gekozen de eindkwalificaties te hanteren die zijn vastgelegd in het landelijke opleidingscompetentieprofiel hbo-bachelor Toegepaste Psychologie. In dit profiel worden vier kerncompetenties beschreven (Beoordelen van gedrag, Beïnvloeden van gedrag, Praktijkgericht onderzoeken, Professioneel werken), die ten grondslag liggen aan alle opleidingen Toegepaste Psychologie. Maar tegelijkertijd zijn deze kerncompetenties in de visie van de beroepenveldcommissie onvoldoende om recht te doen aan actuele ontwikkelingen binnen het werkveld. Daarom heeft de opleiding een aantal aanvullende competenties gedefinieerd te weten: aandacht en begrip tonen, analyseren, omgaan met verandering en aanpassen, ondernemend (en commercieel) handelen en overtuigen en beïnvloeden.

Ook als het gaat om de specialisaties heeft de NHA een eigen profiel. Vanuit de veranderende beroepencontext heeft de NHA een vijfde werkveld toegevoegd: coaching, counseling en training. Terwijl andere opleidingen Toegepaste Psychologie dit meer zien als (ondersteunende) vaardigheden binnen een werkveld, is de NHA van mening dat deze

vaardigheden een zelfstandige specialisatie verdienen. Daar staat tegenover dat de NHA het werkveld *Consument en maatschappij* niet aanbiedt. De instelling is van mening dat dit werkveld geen toegevoegde waarde heeft, omdat er al voldoende gespecialiseerde opleidingen bestaan op het terrein van marketing en reclame.

Tot slot heeft de NHA een koppeling tot stand gebracht tussen de algemene hbo-competenties Toegepaste Psychologie, de competenties die de NHA hanteert en de Dublin-descriptoren. Deze koppeling is uitgewerkt in een schema dat is opgenomen in het opleidingsprofiel.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding veel werk heeft gemaakt van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding sluit met de eindkwalificaties aan bij zowel het landelijk profiel als bij de andere opleidingen Toegepaste Psychologie in Nederland. Daarnaast heeft de opleiding moeite gedaan om het competentieprofiel te laten aansluiten bij de eisen van de beroepspraktijk en bij de actualiteit.

De NHA heeft twee aanpassingen ten opzichte van het landelijk profiel gedaan: ten eerste is er een vijfde specialisatie toegevoegd, gericht op coaching, counseling en training. Ten tweede heeft de NHA een aantal competenties toegevoegd. Over beide toevoegingen heeft het panel gesproken met vertegenwoordigers van de opleiding. Uit die gesprekken is gebleken dat de opleiding coaching ziet als meer dan een instrument, een middel voor een bepaald doel. Het opleidingsmanagement ziet coaching en training binnen de context van Toegepaste Psychologie als een zelfstandige discipline die bijvoorbeeld ingezet kan worden op het terrein van arbeid en organisatie, maar daartoe niet beperkt is. Ook het beroepenveld ziet coaching en training als een belangrijke discipline binnen bijvoorbeeld het onderwijs en de zorg. Het panel kan zich vinden in deze toelichting.

Daarnaast heeft het panel met vertegenwoordigers van de opleiding gesproken over de aanvullende competenties die de NHA heeft toegevoegd: aandacht en begrip tonen, analyseren, omgaan met verandering en aanpassen, ondernemend (en commercieel) handelen en overtuigen en beïnvloeden. De opleiding geeft aan dat deze competenties zijn toegevoegd op basis van de ontwikkeling van de beroepspraktijk, waarin de zogenoemde *21st century skills* steeds belangrijker worden. Daarnaast vindt de opleiding het eenvoudiger om modules te ontwikkelen als de relevante competenties expliciet aan de orde komen.

Het panel begrijpt deze gedachtegang, maar is van mening dat de toegevoegde competenties al voldoende zijn afgedekt door de bestaande competenties in het landelijk profiel. Zo is de competentie *analyseren* onderdeel van de kerncompetentie *professioneel handelen*, net als de competenties *overtuigen* en *beïnvloeden*. Bovendien verschillen de toegevoegde competenties sterk in abstractieniveau; de toevoeging *aandacht en begrip tonen* is duidelijk een deelcompetentie die onder verschillende bestaande competenties kan worden ondergebracht. Om die reden adviseert het panel de opleiding om na te gaan of deze toevoegingen niet ondergebracht kunnen worden bij bestaande competenties.

Conclusie: voldoende

4.2 Programma

Het curriculum van de nieuwe opleiding Toegepaste Psychologie is opgebouwd uit leereenheden met een omvang van 15 ec. Elke eenheid bestaat uit een aantal modules, meestal drie of vier. In het vierde jaar zijn twee onderwijseenheden opgenomen van elk 30 ec: de stage en het afstuderen.

In het derde jaar kiezen de studenten uit een van de volgende vijf specialisaties:

- Jeugd- en ontwikkelingspsychologie
- Arbeid- en organisatiepsychologie
- Sociaal-maatschappelijke psychologie
- Gezondheidspsychologie
- Coaching, counseling en training.

Deze specialisatie omvat twee leereenheden (in totaal dus 30 ec) in de tweede helft van het derde leerjaar.

In schema ziet het curriculum er als volgt uit:

Jaar 1	Propedeuse	1. Inleiding Toegepaste Psychologie 2. Psychologie en het dagelijks leven 3. Psychologie en gezondheid 4. Psychologie en ontwikkeling	15 ec 15 ec 15 ec 15 ec
Jaar 2	Hoofdphase	5. Arbeid 6. Psychologie en maatschappij 7. Psychologie en hersenen 8. Psychologie en afwijkend gedrag	15 ec 15 ec 15 ec 15 ec
Jaar 3	Hoofdphase en specialisatie	9. Psychologie in de zorg 10. Psychologie en welzijn 11. Specialisatie 12. Specialisatie	15 ec 15 ec 15 ec 15 ec
Jaar 4	Stage en afstuderen	13. Stage 14. Afstuderen	30 ec 30 ec

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

De NHA heeft verschillende stappen gezet om te zorgen voor een stevige inbreng van de beroepspraktijk in de opleiding. De beroepenveldcommissie speelt daarin een belangrijke rol. Daarnaast zijn in de onderwijseenheden in het tweede en derde studiejaar themaopdrachten opgenomen die gebruik maken van de (eigen) beroepspraktijk van de studenten. De opleiding werkt met freelance docenten die veelal zelf werkzaam zijn in de beroepspraktijk. Het programma bevat een stage van 30 ec die verder zorgt voor de integratie van het onderwijs en de beroepspraktijk. Ook het afstuderen vindt voor een groot deel plaats in de beroepspraktijk.

Zoals aangegeven is bij 4.1, Beoogde eindkwalificaties, zijn de competenties aangepast op basis van de inbreng van de beroepspraktijk. Ook de vijfde specialisatie, coaching, counseling en training, is toegevoegd om de studenten beter toe te rusten op de eisen van de veranderende beroepspraktijk.

Een belangrijk onderdeel van de oriëntatie op de beroepspraktijk wordt gevormd door de stage. De stage staat gepland in het vierde jaar, maar de mogelijkheid bestaat ook om de stage in het derde of zelfs in het tweede jaar te doen. Veel studenten doen de stage op hun werkplek. De opleiding biedt ook mogelijkheid om twee stages te doen van 15 ec elk. Dit is bijvoorbeeld een optie als een student niet alle gewenste competenties op hun werkplek kunnen behalen. Ze kunnen dan één stage doen op hun werkplek en één daarbuiten.

De oriëntatie op het onderzoek is ook aanwezig. In de tweede leereenheid van het eerste jaar is een module Onderzoeksvaardigheden opgenomen. In het derde jaar volgen de studenten een module Onderzoeksmethoden en statistiek. Daarnaast moeten ze natuurlijk zelf ook onderzoek doen, vooral tijdens de stage en de afstudeeropdracht.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de opleiding Toegepaste Psychologie aan de NHA een sterke gerichtheid op de beroepspraktijk kent. De oriëntatie op de beroepspraktijk wordt in de visie van het panel vooral geborgd door de sterke betrokkenheid van de beroepenveldcommissie. In het gesprek met de vertegenwoordigers van het werkveld heeft het panel kunnen constateren dat deze commissie een stevige inbreng op het programma heeft. Ook de aanwezigheid van de specialisatie coaching, counseling en training toont in de beleving van het panel aan dat de opleiding goed aansluit bij de actuele beroepspraktijk. Daartoe is het wel zaak dat de beroepenveldcommissie een getrouwe afspiegeling kent van de specialisaties.

Ten aanzien van de stage heeft het panel zich vooral gericht op de wijze waarop de opleiding de kwaliteit van de werkplek (en daarmee van de stage) borgt. De opleiding gebruikt daar een instrument voor, de werkplekscan, die helpt om in kaart te brengen of een student op een bepaalde werkplek de benodigde competenties kan behalen. Het panel heeft dit instrument bekeken en is van mening dat het voldoende mogelijkheden biedt om de kwaliteit van de werkplek te beoordelen. De praktijkbeoordelaar (de stagebegeleider op de werkplek) ontvangt een schriftelijke instructie met zijn of haar taken en verantwoordelijkheden. Als dat gewenst is, kan de praktijkbeoordelaar ook ondersteuning krijgen van de NHA.

Ook de oriëntatie op onderzoek is in de visie van het panel voldoende in de opleiding verankerd. De studenten worden geconfronteerd met de theorie van het onderzoek, zowel kwantitatief als kwalitatief. Daarnaast krijgen de studenten zelf ook de gelegenheid om onderzoek te doen, veelal op de eigen werkplek. Het panel heeft verder vernomen dat verschillende van de docenten bezig zijn met een eigen promotieonderzoek. Tot slot heeft het panel begrepen dat de NHA overweegt om zelf een lectoraat te starten of om nauwe samenwerking te zoeken met een van de bestaande lectoraten. Het panel juicht dit voornemen toe.

Conclusie: voldoende

4.2.2 Standaard 3

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De NHA heeft gebruik gemaakt van de *Body of Knowledge and Skills* (BoKS), onderdeel van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel, om de modules en de leerdoelen daarvan uit te werken. De BoKS maakt duidelijk aan welke kennis- en vaardigheidsgebieden de afgestudeerde van de hbo-opleiding minimaal dient te voldoen. In het informatiedossier heeft de opleiding duidelijk gemaakt hoe de afdekking van de BoKS in het curriculum is gerealiseerd. Voor de kennisbasis die behoort bij dit opleidingsprofiel heeft de NHA daarnaast gebruik gemaakt van de beroepskwalificaties die gelden voor de hogere sociaal-agogische opleidingen (HSAO).

De opleiding heeft de eindkwalificaties van het landelijk profiel uitgewerkt in de genoemde onderwijseenheden. Elke onderwijseenheid is in een studiewijzer in leertaken uitgewerkt. Per leertaak is aangegeven welke leerdoelen worden nagestreefd en welke literatuur de studenten moeten bestuderen. Het panel heeft een aantal van deze studiewijzers kunnen inzien en is van mening dat ze de studenten duidelijke informatie geven. Dat geldt ook voor de factsheets per onderwijseenheid, die een heldere samenvatting vormen voor de student.

Het programma heeft een logische opbouw en ontwikkeling. In het eerste jaar, de propedeuse, staan de inleidende vakken op het gebied van de psychologie centraal. In het tweede jaar krijgen de studenten verdiepende vakken aangeboden in de hoofdfase. Deze verdieping wordt voortgezet in het derde jaar, waarvan de tweede helft bestemd is voor de specialisatie. In het vierde jaar rondt de student de studie af met de stage en het onderzoek. Met behulp van stage en afstuderen wil de opleiding bewerkstelligen dat de studenten de beoogde competenties in de vereiste breedte en op het vereiste niveau kunnen ontwikkelen.

Het curriculum wordt verder gestructureerd met een aantal leerlijnen. De conceptuele leerlijn omvat een aantal opdrachten die geleidelijk moeilijker worden naarmate de student verder komt. In de vaardighedenleerlijn worden vooral de methodische vaardigheden rond coaching en training geleidelijk opgebouwd. De integrale leerlijn komt vooral tot uiting in de integrale opdrachten, waarin kennis en vaardigheden uit verschillende modules en leereenheden gecombineerd worden. Elke studiejaar is er minimaal één integrale opdracht.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de NHA de eindkwalificaties op een duidelijke manier heeft vertaald in leerdoelen. Zowel voor de eindkwalificaties als de leerdoelen sluit de opleiding aan bij het landelijk opleidingsprofiel. De kennisbasis is voldoende en de literatuur die het panel heeft kunnen inzien, is aan de maat. Het aantal Engelstalige publicaties is niet groot, maar wel voldoende voor een opleiding Toegepaste Psychologie.

Het panel heeft verder met vertegenwoordigers van de opleiding gesproken over de samenhang binnen het curriculum. Het panel constateert dat de opleiding moeite heeft gedaan die samenhang aan te brengen. Maar die samenhang heeft vooral betrekking op een ideaal programma. In de praktijk kunnen de studenten variëren in studietempo en volgorde. Ze kunnen hun eigen programma samenstellen (binnen bepaalde grenzen) waarbij een studiejaar maar zelden parallel zal lopen met een collegejaar. De opleiding is zeer flexibel: studenten kunnen bijvoorbeeld de stage naar voren halen naar het derde of

zelfs tweede jaar. De samenhang binnen het studieprogramma hangt dus voor een groot deel af van de student. Wel brengen de thema- en integrale opdrachten enige samenhang aan. Ook de studieloopbaanbegeleider kan ertoe bijdragen dat de student zijn of haar programma als samenhangend ervaart.

Het panel realiseert zich dat deze mogelijke problemen met de samenhang inherent zijn aan het afstandsonderwijs. Wel adviseert het panel de opleiding om meer duidelijkheid te creëren over de gewenste en mogelijke volgorde(s) van de studieonderdelen en de eisen die de opleiding op dat gebied stelt. Daarnaast acht het panel het van groot belang dat de studenten informatie op maat krijgen over de samenhang binnen het programma.

Conclusie: voldoende

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het didactisch concept van de opleiding is gebaseerd op het constructivisme. Centraal daarin staan de concepten zelfstandig leren en ervarend leren. Deze concepten sluiten volgens de opleiding goed aan bij het afstandslernen van de NHA. Ook de werkvormen en de studiebegeleiding zijn vormgegeven rond deze concepten.

De studenten ontvangen na hun inschrijving een studie-informatiegids en het lesmateriaal van het eerste leerjaar. Per module is een studiewijzer ontwikkeld waarin de studenten vinden wat er van hen wordt verwacht. De studiewijzer bevat ook de opdrachten. De studenten sturen de opdrachten in via de elektronische leeromgeving van de NHA, Studentenplaza. Ze krijgen ook hun feedback via de e-mail terug.

Elk jaar organiseert de opleiding vier contactdagen. De eerste contactdag is vooral een inleiding over het studeren bij de NHA, de elektronische leeromgeving en de contactmogelijkheden met de opleiding. In de overige contactdagen ligt het accent op de vaardigheden, bijvoorbeeld de mondelinge vaardigheden (zoals gesprekstechniek) en de onderzoeksvaardigheden. Tijdens de contactdagen kunnen de studenten workshops volgen en kennismaken met hun docenten. Daarnaast moeten ze soms ook zelf opdrachten voorbereiden, zoals een rollenspel, dat ze dan tijdens de contactdagen uitvoeren.

De contacten met de docenten zijn beperkt en vinden vooral digitaal plaats. De rol van de docenten is vooral het beoordelen van huiswerk en het ontwikkelen van onderwijsmateriaal. Wel hebben de studenten af en toe contact met hun studiebegeleider. Aan het einde van elk jaar heeft elke student een gesprek met deze begeleider naar aanleiding van zijn of haar portfolio.

De opleiding streeft naar gevarieerde werkvormen, maar heeft wel te maken met de beperkingen van het afstandsonderwijs. In veel gevallen moeten de studenten huiswerkopdrachten maken en insturen. Meestal is dat een Word-document, een enkele keer (bijvoorbeeld bij gesprekstechniek) is dat een videobestand. In sommige gevallen moeten studenten opdrachten in de eigen werkomgeving uitvoeren.

Overwegingen

Het panel heeft over deze standaard uitgebreid van gedachten gewisseld met de verschillende groepen betrokkenen. Daarbij is vooral gesproken over het specifieke karakter van het afstandsonderwijs in verhouding tot de vaardigheden die van belang zijn binnen een opleiding Toegepaste Psychologie. Bij de opleiding Toegepaste Psychologie spelen zaken als interactie, gespreksvoering en het persoonlijk contact een cruciale rol. Omdat in het afstandsonderwijs de contactmogelijkheden per definitie beperkt zijn, vormt dit een uitdaging voor de NHA. Het verbaasde het panel dat deze uitdaging in het informatiedossier niet benoemd is en dat dus ook niet is aangegeven op welke manier de opleiding deze uitdaging het hoofd wil bieden.

Het is het panel opgevallen dat de vormgeving van het onderwijs – de leereenheden en de oefeningen – nog tamelijk conventioneel van opzet is. De student werkt met leereenheden, boeken en oefeningen. De opleiding maakt slechts zeer beperkt gebruik van de mogelijkheden van e-learning. Dat is in de visie van het panel een gemiste kans. Hierdoor is het lesmateriaal eenzijdig van opzet en daagt het de studenten niet echt uit. De nieuwe elektronische leeromgeving biedt wel mogelijkheden voor e-learning, maar deze omgeving verkeert nog in de ontwikkelfase.

Voor het onderwijs in de vaardigheden vergt de nodige interactie. Onderwerpen als gesprekstechniek, training en coaching moeten immers in de praktijk en in groepen geoefend worden. Hiervoor heeft de opleiding opdrachten ontwikkeld die de student in zijn eigen werkomgeving moet uitvoeren. Daarnaast kunnen de vaardigheden ook tijdens de contactdagen geoefend worden.

Het panel is van mening dat er veel gewicht op de contactdagen komt te liggen. Op deze dagen vinden de workshops plaats en kan de interactie plaatsvinden. Het panel heeft gezien dat de opleiding veel uit deze contactdagen probeert te halen, onder andere met goede voorbereidende opdrachten. Maar: het zijn er slechts vier per jaar. Daarnaast heeft het panel wel geconstateerd dat de studenten ook interactieve opdrachten op de werkplek kunnen uitvoeren. Tot slot is ook de stage een belangrijk onderdeel om vaardigheden in de praktijk te brengen.

Resumerend komt het panel tot het oordeel *voldoet ten dele*. Het panel is van mening dat de opleiding meer moeite kan doen om ervoor te zorgen dat de vormgeving van het onderwijs aanzet tot studeren. Daarbij vindt het panel dat de NHA geen duidelijke visie heeft op de mogelijkheden van e-learning voor de opleiding Toegepaste Psychologie. Het panel verbindt daarom de volgende voorwaarde aan deze standaard:

Binnen een jaar na dagtekening van dit rapport beschikt de Hogeschool NHA over een plan om te komen tot een meer interactieve opleiding, die aansluit op de mogelijkheden van de nieuwe elektronische leeromgeving.

Conclusie: voldoet ten dele

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De opleiding hanteert de wettelijke instroomeisen voor een hbo-bacheloropleiding. Dat houdt in dat de opleiding toegankelijk is voor instromers met een havo-, vwo- of mbo-diploma. Studenten vanaf 21 jaar kunnen een toelatingsonderzoek aanvragen conform de 21+-regeling. Daarnaast biedt de opleiding voor studenten vanaf 21 jaar de zogenoemde basisopleiding aan. Deze opleiding sluit aan bij de inhoud en het beginniveau van de hbo-bachelor Toegepaste Psychologie.

De instelling is terughoudend met vrijstellingen, maar ze zijn wel mogelijk. Een student kan vrijstelling aanvragen voor studieonderdelen op basis van al behaalde diploma's en op basis van ervaring. Als studenten vrijstelling op basis van ervaring aanvragen, moeten ze deelnemen aan een intake-onderzoek. Daartoe moeten ze een portfolio opstellen en inleveren. De examencommissie besluit over de vrijstellingen. In het Onderwijs- en Examenreglement is de procedure hierbij uitgewerkt.

De opleiding richt zich primair op volwassenen die werkzaam zijn in het werkveld. De opleiding verwacht dat de meeste instromers een passende werkplek hebben, maar dat is geen vereiste. Studenten die geen passende werkplek hebben of werkloos zijn, kunnen ook de opleiding volgen.

Overwegingen

Het panel constateert dat het programma primair is gericht op volwassen instromers die een werkplek hebben waar ze (meestal op mbo-niveau) een deel van de opdrachten kunnen uitvoeren. Maar de instroomeisen beperken zich tot de formele vereisten voor een hbo-bacheloropleiding, wat inhoudt dat ook havisten zonder werkervaring kunnen instromen.

Het panel heeft over de vrijstellingen gesproken met de examencommissie. De NHA beschikt over één examencommissie voor de hbo-opleidingen. Als de opleiding Toegepaste Psychologie van start gaat, komt er ook een vertegenwoordiger van die opleiding in de examencommissie. De examencommissie heeft de beoordeling van vrijstellingen gedelegeerd aan een vrijstellingscommissie. Uit het gesprek is gebleken dat de vrijstellingscommissie terughoudend en onafhankelijk te werk gaat. Studenten die een vrijstelling aanvragen, moeten daarvoor documenten overleggen waaruit blijkt welke vakken ze behaald hebben. Het gaat daarbij vooral om studenten die in het bekostigd onderwijs zijn afgehaakt. De vrijstellingscommissie kan bijvoorbeeld een (relevante) propedeuse voor 70% honoreren als die niet langer dan zes jaar geleden is behaald. De adviezen van de vrijstellingscommissie worden daarna vastgesteld in de examencommissie. Het panel is van mening dat de NHA een goed beleid rondom vrijstellingen hanteert.

Het panel is minder enthousiast over de basisopleiding die studenten zonder de vereiste vooropleiding in staat stelt de opleiding Toegepaste Psychologie te volgen. Deze basisopleiding houdt in dat de studenten twee inleidende modules (in totaal 30 ec) uit de opleiding Toegepaste Psychologie volgen. Als ze die met goed gevolg afronden, kunnen ze ook de rest van de opleiding volgen. Ze kunnen dan weer een vrijstelling krijgen voor de twee inleidende modules. Het panel acht deze aanpak niet wenselijk en is van mening dat de opleiding hiermee de eigen instroomeisen uitholt. Het panel adviseert de instelling om de basisopleiding te vervangen door een nieuw te ontwikkelen schakelprogramma, dat geen

vrijstellingen binnen het programma oplevert. Daarom geeft het panel bij de standaard het oordeel 'voldoet ten dele'.

In reactie op de conceptversie van het beoordelingsrapport heeft NHA laten weten de toelatingsprocedure aan te passen. Studenten zonder de vereiste vooropleiding dienen nog steeds de basisopleiding met goed gevolg af te ronden, maar daarnaast zal ook een schakelprogramma deel uitmaken van de toelating. Het panel is verheugd dat de opleiding zijn advies om een schakelprogramma in te richten overneemt, maar het heeft de inhoud en vormgeving van dit schakelprogramma en de aanpassingen aan de toelatingsvoorwaarden in de OER niet kunnen beoordelen. Daarom handhaaft het panel het oordeel 'voldoet ten dele'. Aan dit oordeel verbindt het panel de volgende voorwaarde:

De NHA werkt de inhoud en vormgeving van het schakelprogramma uit en legt deze uitwerking met de aangepaste OER binnen een jaar na dagtekening van dit rapport voor aan een onafhankelijk panel van deskundigen.

Conclusie: Voldoet ten dele

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 6

Het personeel is gekwalificeerd en de omvang ervan is toereikend voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding beschikt volgens het informatiedossier over een pool van vijf docenten. De opleiding is voornemens dit aantal bij de start van de opleiding uit te breiden tot ongeveer twintig docenten. Alle docenten werken parttime en op freelancebasis. De docenten hebben allen een universitaire opleiding (mastergraad). Voor elke opleiding is er één hoofddocent, die gepromoveerd dient te zijn. De instelling streeft bij de werving van docenten naar een goede mix van onderwijs- en praktijkervaring. De opleiding gaat uit van een docent-studentratio van 1:50.

De rol van de docenten is vooral gericht op het ontwikkelen van leer materiaal (inclusief opdrachten en tentamens) en op het geven van feedback. Daarnaast levert een aantal van hen een bijdrage aan de contactdagen. Voor de opleiding Toegepaste Psychologie is een ontwikkelteam samengesteld, dat bestaat uit de oorspronkelijke vijf docenten (genoemd in het informatiedossier). Een selectie criterium voor dit ontwikkelteam was dat de betrokken docenten zicht op het gehele werkveld van de Toegepaste Psychologie moesten hebben.

De NHA gaat ervan uit dat de docenten zelf hun vak bijhouden. Wel organiseert de opleiding jaarlijks twee docentendagen, waarop onder andere de specifieke eisen van het afstandsonderwijs aan de orde komen. Ook verzorgt de instelling op die dagen workshops die gericht zijn op het behalen van de Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO). De docentendagen zijn niet verplicht, maar de opkomst is volgens de instelling hoog.

Naast de docenten, die zoals gezegd een freelance dienstverband hebben, heeft de NHA een aantal vaste medewerkers in dienst voor de ondersteuning van het onderwijs. Daarbij

gaat het om de organisatie van de opleiding, de studieloopbaanbegeleiding, het praktijkbureau en het examenbureau.

Overwegingen

Het panel heeft kennisgemaakt met de docenten. Daarbij is geconstateerd dat het gaat om een groep betrokken professionals. Vrijwel alle docenten hebben andere werkzaamheden buiten de NHA en kunnen hun ervaring in de opleiding inbrengen. Een deel van de docenten werkt ook bij andere instellingen voor afstandsonderwijs en is dus bekend met de uitdagingen die dit type onderwijs stelt.

Het panel is van mening dat de omvang van het docentenbestand toereikend is. Het panel adviseert de opleiding de nieuw aan te trekken docenten zo te selecteren dat zij de relevante expertises binnen de Toegepaste Psychologie afdekken. Een docent-studentratio van 1:50 is voldoende voor afstandsonderwijs. Bij een grote toestroom van studenten is het aantal docenten eenvoudig uit te breiden.

Het panel kan zich tot slot vinden in het uitgangspunt dat de docenten zelf verantwoordelijk zijn voor hun professionalisering. Dat is volgens het panel een logisch uitvloeisel van het freelance docentschap. De docentendagen zijn daar een zinvolle aanvulling op. Wel merkt het panel op dat het voor de kwaliteit van de opleiding wenselijk is dat de docenten een team vormen waardoor de samenhang wordt geborgd en zij zich kunnen identificeren met de opleiding en met de kwaliteit ervan.

Conclusie: voldoende

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 7

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De nieuwe opleiding wordt aangeboden via afstandsonderwijs. Er zijn dus geen ruimtes voor colleges, werkgroepen of studie. Wel zijn er flexplekken voor de docenten beschikbaar. Voor tentamens en examens kunnen de studenten terecht op zo'n 20 locaties van Lamark, verspreid over Nederland. Contactdagen worden georganiseerd op centrale locaties, zoals het Congrescentrum van de Jaarbeurs.

De opleiding beschikt niet over een bibliotheek en heeft ook geen contract met bibliotheken. Studenten moeten dus zelf gebruikmaken van een (openbare) bibliotheek of van de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Ook moeten de studenten zelf zorgen voor hun internet- en e-mailverbinding. Ze krijgen geen mailaansluiting via de NHA.

De opleiding maakt gebruik van een digitale leeromgeving: Studentenplaza. Het panel heeft hier een kleine demonstratie van gekregen. Studenten kunnen inloggen via www.nha.nl. Via Studentenplaza communiceren de studenten met de opleiding en hun docenten. Ze kunnen via Studentenplaza onder meer hun huiswerk insturen, hun planning en hun Persoonlijk Opleidings Plan (POP) uploaden en feedback van de docenten downloaden. Ze kunnen

contact leggen met docenten, medestudenten en de studieloopbaanbegeleiding. Verder is er ook een online coach voor (eenvoudige) vragen beschikbaar. Binnenkort stapt de opleiding over op een nieuwe digitale leeromgeving die meer mogelijkheden biedt.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de materiële voorzieningen passen bij een instelling voor afstandsonderwijs. Het panel kan billijken dat de instelling geen onderwijsruimtes heeft en geen contract heeft met een bibliotheek.

De huidige digitale leeromgeving beantwoordt aan de doelstellingen van de instelling. Maar het panel is wel van mening dat een rijkere digitale leeromgeving wenselijk is, zoals ook is aangegeven bij standaard 4 (Vormgeving van het onderwijs). Het panel heeft kunnen zien dat de nieuwe leeromgeving, die op dit moment in ontwikkeling is, meer mogelijkheden tot interactie biedt. De opleiding doet er goed aan die mogelijkheden te benutten en te komen tot een meer interactieve vorm van afstandsonderwijs.

Conclusie: voldoende

4.4.2 Standaard 8

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) is een belangrijk onderdeel van het afstandsonderwijs zoals dat aan de NHA is georganiseerd. De SLB is de instantie waarmee de studenten bij de NHA het meeste contact hebben. De SLB begeleidt de studenten bij het zicht krijgen op de eigen (beroeps)ontwikkeling, bij de vormgeving en planning van de studie en bij reflectie op zichzelf.

Voor de studieloopbaanbegeleiding is een vast team van zes medewerkers beschikbaar. Binnen elk cluster zijn twee SLB'ers aangewezen. Het panel heeft met een van deze SLB'ers gesproken en heeft zich een indruk kunnen vormen van hun taken. De SLB speelt een belangrijke rol bij de planning van de studie. De student volgt eerst twee vaste eenheden, daarna is hij (binnen bepaalde grenzen) vrij in het plannen van zijn studie. De SLB moet die planning wel goedkeuren. De SLB volgt de voortgang van de studenten en neemt op een aantal vaste momenten contact op (per telefoon of e-mail). De SLB organiseert ook de contactdagen en de basisworkshops. Tot slot is de SLB verantwoordelijk voor de jaarlijkse portfolio-assessments, die face-to-face plaatsvinden.

Aan Studentenplaza is ook een systeem van studievoortgangsregistratie gekoppeld. De studieloopbaanbegeleider bewaakt de voortgang en signaleert wanneer examenresultaten van de student tegenvallen.

De informatievoorziening aan bestaande studenten vindt plaats via het informatiepakket en via de digitale leeromgeving (Studentenplaza), die hierboven aan de orde is geweest. Hier kan de student bijvoorbeeld de uitslagen van tentamens en examens en feedback op opdrachten vinden. Voor vragen over de studie kunnen studenten terecht bij de SLB, voor praktische vragen (bijvoorbeeld over betalingen of zendingen) kunnen ze terecht bij de administratie.

De informatie voor nieuwe studenten is vooral te vinden op de website. De website bevat praktische informatie over de verschillende opleidingen en de inschrijving.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de studiebegeleiding bij de NHA toereikend is. Het systeem heeft zijn waarde in de praktijk bewezen. De vaste contactmomenten en de begeleiding bij de planning zijn zinvolle instrumenten om het afstandsonderwijs in goede banen te leiden. Bovendien hebben de SLB'ers ook persoonlijk contact met de studenten tijdens de contactdagen en de portfolio-assessments.

Ook de informatievoorziening is volgens het panel van een voldoende niveau. De handleidingen die het panel heeft gezien zijn duidelijk en goed gestructureerd. De digitale leeromgeving bevat eveneens veel praktische informatie.

Conclusie: voldoende

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 9

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

De NHA zet verschillende instrumenten in om de kwaliteit te verbeteren en te borgen. Na elke module (na het tentamen) wordt de studenten gevraagd een evaluatie (digitaal) in te vullen. Ook aan het einde van het jaar ontvangen ze een evaluatieverzoek. De respons bij deze evaluaties is niet zo hoog. De stage wordt apart geëvalueerd. Tijdens de contactdagen verzamelt de SLB feedback over de dienstverlening van de NHA. De SLB werkt met 'tips en tops' en gaat na wat er wel en niet goed gaat. De opleidingsspecifieke resultaten komen terecht bij de curriculumcommissie. Een opleidingscommissie ontbreekt nog, maar de NHA heeft wel de intentie om zo'n commissie op korte termijn in te stellen.

Naast de studentevaluaties maakt de NHA ook gebruik van docentevaluaties, evaluaties van de beroepenveldcommissie en alumni. Daarnaast voert de NHA interne audits uit. De examencommissie (en de toetscommissie) voeren steekproefsgewijze controles uit op onder meer toetsconstructie en toetsbeoordeling. Verder heeft de NHA een klachtenprocedure ingesteld. De uitkomsten daarvan worden ook meegenomen bij de audits.

NHA is gecertificeerd volgens ISO 9001. Dat systeem bevat een gestructureerde procedure voor kwaliteitsbepaling en -bewaking en verbetertrajecten. Voor het onderwijs is een *Plan-Do-Check-Act*-cyclus (PDCA) ingericht, die is vastgelegd in het Kwaliteitskaderdocument Bacheloropleidingen. De kwaliteitszorgmanager bewaakt deze cyclus op basis van een jaaragenda.

Elke kwartaal bespreken het management en de hoofddocenten de belangrijkste kengetallen. Daarbij gaat het onder meer om de aantallen instromers, de aantallen studenten die ook daadwerkelijk met een opleiding beginnen, de voortgang, het

studierendement, de uitstroom, de scores op de verschillende onderdelen en de aantallen opzeggers. Streefdoelen die de NHA hierbij hanteert zijn onder andere een tevredenheidsscore van 7,5, niet meer dan 50% uitval in het eerste jaar, niet meer dan 15% inschrijvers die het pakket terugsturen, en een diplomarendement van 10%.

Overwegingen

Het panel heeft kennisgenomen van het kwaliteitszorgsysteem van de NHA en constateert dat dit op papier toereikend is. De NHA evalueert relevante onderdelen van de opleiding bij studenten, docenten en het beroepenveld. Het panel heeft geconstateerd dat de betrokkenheid van het beroepenveld groot is en ook heeft geleid tot aanpassingen in het programma. De contactmogelijkheden tijdens de contactdagen maken een rechtstreekse inbreng van de studenten mogelijk. De streefdoelen zijn niet hoog, maar het panel is zich ervan bewust dat het afstandsonderwijs op dit punt zijn begrenzingen kent.

Conclusie: voldoende

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 10

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

De opleiding maakt gebruik van verschillende soorten toetsen. In de modules zijn dat vooral huiswerkopdrachten en reflectie-opdrachten, die de studenten schriftelijk indienen. In elke module is een bredere themaopdracht opgenomen en elk studiejaar bevat een integrale opdracht, waarin de leerstof uit verschillende modules wordt gecombineerd. De modules worden afgesloten met tentamens, die de studenten bij ongeveer 20 verschillende centra kunnen afleggen. Daarnaast zijn er stageopdrachten. De studie wordt afgesloten met een bachelorscriptie. In de Onderwijs- en Examenregeling (OER, 2.4) is meer informatie over tentamens en examens opgenomen. De toetsing is uitgewerkt in het Toetsplan van de opleiding. Het panel heeft dit plan tijdens het locatiebezoek kunnen inzien.

De docenten ontwikkelen zelf de toetsen. Daarbij zijn drie docenten betrokken. Eén docent ontwikkelt, een tweede controleert, de derde stelt de toets vast. De examencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de toetsing. Deze verantwoordelijkheid is gemandateerd aan de toetscommissie. De toetscommissie beoordeelt het Toetsplan van de opleiding. Daarnaast analyseert deze commissie steekproefsgewijs toetsen, bijvoorbeeld de tien toetsen van een opleiding die het slechtste gemaakt zijn.

De tentamens worden afgenomen in een van de toetscentra van Lamark. Het panel heeft naar aanleiding daarvan vragen gesteld over de fraudepreventie. De examencommissie geeft aan dat gewerkt wordt met vier varianten van een tentamen per onderwijseenheid. Bovendien worden de vragen per variant bij elke afname in een andere volgorde gesteld. Dat geldt ook voor de volgorde van de antwoordmogelijkheden. Bovendien doen de studenten op verschillende momenten tentamen op locaties die zijn verspreid over het land.

Ook bij de afstudeerscripties speelt de examencommissie een rol. De examencommissie benoemt de examinatoren en de docenten. De docent die de student begeleidt, speelt geen

rol bij de beoordeling. Standaard zijn er twee beoordelaars betrokken bij een bachelorscriptie, soms ook een vertegenwoordiger van het beroepenveld.

Overwegingen

Het panel is van mening dat de examencommissie en de toetsingscommissie een goede rol spelen bij het bewaken van de toetskwaliteit. De opleiding hanteert voldoende variatie in toetsing. De themaopdrachten en de integrale opdrachten zorgen ervoor dat de student in staat is om kennis en vaardigheden uit verschillende leerheden en modules te combineren. Bij de toetsing zijn voldoende partijen betrokken, in sommige gevallen speelt ook het beroepenveld een rol.

Het panel heeft kennisgenomen van de manier waarop de NHA via de Lamark-centra fraude probeert de voorkomen. Het panel is van mening dat fraude niet geheel is uitgesloten, maar dat de kans erop wel wordt verkleind. Het panel adviseert te zorgen voor een database met vragen waaruit per toets zes of meer onafhankelijke tentamens kunnen worden samengesteld, om de mogelijkheid tot fraude te minimaliseren.

Conclusie: voldoende

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 16

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

De Stichting Hogeschool NHA maakt onderdeel uit van de Nationale Handelacademie BV, die weer valt onder de Maxwell Holding BV. Volgens de gegevens van de instelling keert Maxwell Holding geen dividend aan aandeelhouders uit en worden winsten toegevoegd aan het eigen vermogen. Eventuele schulden van de NHA worden via een '403-verklaring' verlegt naar Maxwell Holding.

De NHA investeert ongeveer € 150.000 in de nieuwe opleiding. Volgens het informatiedossier kan deze investering in drie jaar worden terugverdiend op basis van 70 studenten per jaar (met een uitval van 30% in het eerste jaar en 10% in het tweede jaar).

Het bestuur van Stichting Hogeschool NHA garandeert dat studenten ook op lange termijn kunnen afstuderen. Mocht de opleiding worden stopgezet, dan hebben studenten zes jaar de tijd om af te studeren.

Overwegingen

Voor zover het panel dit heeft kunnen beoordelen op basis van de aangeleverde informatie, is het is van mening dat de Stichting Hogeschool NHA deel uitmaakt van een financieel gezonde instelling. Een student die aan de opleiding begint wordt in staat gesteld de opleiding binnen een redelijke termijn te voltooien.

Conclusie: voldoende

4.8 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Samenvattend is het panel van mening dat de kwaliteit van de nieuwe opleiding voldoende is. De eindkwalificaties sluiten aan bij zowel bestaande opleidingen Toegepaste Psychologie als ontwikkelingen in de praktijk. Ook het programma heeft een duidelijke oriëntatie op de beroepspraktijk. Het personeel is voldoende gekwalificeerd voor deze opleiding, waarbij vooral de wortels in de praktijk een sterk punt zijn.

Het panel heeft in de voorgaande hoofdstukken een aantal verbeterpunten genoteerd. Het belangrijkste is de vormgeving van het programma; de opleiding kan de kwaliteit van het onderwijs verbeteren door meer gebruik te maken van de mogelijkheden van e-learning. De nieuwe digitale leeromgeving biedt daarvoor voldoende aanknopingspunten. Daarnaast is een schakelprogramma op maat gewenst om instromers zonder de juiste vooropleiding voor te bereiden op de nieuwe opleiding.

Voorwaarden

Deze beide verbeterpunten komen tot uiting in de volgende twee voorwaarden:

Bij standaard 4 (Vormgeving van het programma):

Binnen een jaar na dagtekening van dit rapport beschikt de Hogeschool NHA over een plan om te komen tot een meer interactieve opleiding, die aansluit op de mogelijkheden van de nieuwe elektronische leeromgeving.

Bij standaard 5 (Aansluiting):

De NHA werkt de inhoud en vormgeving van het schakelprogramma uit en legt deze uitwerking met de aangepaste OER binnen een jaar na dagtekening van dit rapport voor aan een onafhankelijk panel van deskundigen.

4.9 Aanbevelingen

- Het panel adviseert de NHA om na te gaan of de competenties die de opleiding aan het landelijk profiel heeft toegevoegd ondergebracht kunnen worden bij bestaande competenties.
- Het panel adviseert de opleiding bij toekomstige uitbreiding van de beroepenveldcommissie ervoor zorg te dragen dat de commissie een getrouwe afspiegeling kent van de specialisaties.
- Het panel adviseert de opleiding om meer duidelijkheid te creëren over de gewenste en mogelijke volgorde(s) van de studieonderdelen en de eisen die de opleiding op dat gebied stelt.
- Het panel adviseert de opleiding de nieuw aan te trekken docenten zo te selecteren dat zij de relevante expertises binnen de Toegepaste Psychologie afdekken.
- Het panel adviseert te zorgen voor een database met vragen waaruit per toets zes of meer onafhankelijke tentamens kunnen worden samengesteld, om de mogelijkheid tot fraude te minimaliseren.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoet
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk	Voldoet
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	Voldoet
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	Voldoet ten dele
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	Voldoet ten dele
3 Personeel	6. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid	Voldoet
4 Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma	Voldoet
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten	Voldoet
5 Interne kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	Voldoet
6 Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	Voldoet
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	11. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	Voldoet
Algemene conclusie		Positief onder voorwaarden

V = voldoende O = onvoldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

- Prof. dr. em. Jules Pieters (voorzitter), emeritus hoogleraar Toegepaste Psychologie aan de Universiteit Twente en voorzitter van de Vereniging van Lerarenopleiders VELON.
- Mevrouw lic. Trui Timperman, lector en coördinator afstandsonderwijs van de opleiding Sociaal Werk van de Hogeschool Vives te Kortrijk;
- Drs. Sumit Mehra, docent-onderzoeker aan de opleiding Toegepaste Psychologie en het Lectoraat Digital Life van de Hogeschool van Amsterdam en tevens freelance onderwijskundig adviseur;
- Roel Remij, student Medische Hulpverlening aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Prof. dr. Em. Jules M. Pieters

Jules Pieters is emeritus hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie aan de Universiteit Twente. Tot 1 februari 2012 was hij als voorzitter van de vakgroep Curriculumontwerp & Onderwijsinnovatie verbonden aan de Faculteit Gedragswetenschappen van de UT en was hij tevens wetenschappelijk directeur van het Instituut voor de Universitaire Lerarenopleiding ELAN. Hij gaf leiding aan het onderzoekprogramma *Curriculum, Docent & Innovatie*. Jules Pieters is per 1 oktober 2012 met emeritaat gegaan. Hij is (voormalig) lid van tal van commissies, besturen en beroepsverenigingen, waaronder lid van het Algemeen Bestuur van het Nederlands Instituut voor Psychologen (NIP); lid van de Raad van Toezicht van het Nationaal Instituut voor Leerplanontwikkeling SLO; lid Raad van Advies Academie Mens en Arbeid bij Saxion Hogeschool en lid van de Commissie Noort (RUG; onderzoek affaire Stapel). Hij heeft visitatie-ervaring opgedaan in onder meer het kader van Toetsen Nieuwe Opleiding bij instellingen van afstandsonderwijs: wo-ba Informatiekunde Open Universiteit en hbo-bachelor Informatica van NCOI Hogeschool.

Mevrouw lic. Trui Timperman

Trui Timperman studeerde in 1990 af als licentiaat in de pedagogische wetenschappen, afstudeerrichting sociale pedagogiek en gezinswetenschappen en heeft sindsdien ruim 23 jaar werkervaring op het gebied van Social Work. Zij is momenteel lid van de opleidingsraad Social Work bij Hogeschool Vives, geeft les en treedt op als begeleider bij projectwerk, stages en het afstuderen. Mevrouw Timperman heeft in 2008 het handboek 'Sociale psychologie. Een inleiding', samen met onder andere Pol Craeynest uitgebracht. Mevrouw Timperman geeft reeds 17 jaar les aan de hbo-bacheloropleiding Social Work op de Hogeschool Vives in Kortrijk op het studiegebied Sociaal Agogisch Werk, waar zij ook verantwoordelijk is voor de toetsing en beoordeling. Haar vakgebieden zijn sociale psychologie, groepswork & groepsdynamica en pedagogiek. Als coördinator en mede-initiator van het afstandsonderwijs Sociaal Werk heeft zij zeven jaar ervaring met afstandsonderwijs.

Drs. Sumit Mehra

Sumit Mehra is psycholoog en informaticus. Hij is als docent-onderzoeker verbonden aan de opleiding Toegepaste Psychologie en het lectoraat Digital Life van de Hogeschool van Amsterdam (HvA). Hiernaast is Mehra als zelfstandige actief als onderwijskundig adviseur. Bij de opleiding Toegepaste Psychologie van de HvA geeft hij onder meer les in psychometrie, onderzoeksmethoden & -technieken en academische vaardigheden. Hij is

onderdeel van het team Consument en Maatschappij dat zich richt op attitude- en gedragsverandering. Hiernaast coördineert hij de cursus Social Media en Online Tools en begeleidt en beoordeelt hij projectgroepen en afstudeerthesen. Bij het Digital Life Centre van de HvA doet Mehra onderzoek op het snijvlak van ICT, gezondheid en gedragsverandering. Binnen het Urban Vitality project VITAMINE ontwikkelt hij een interventie die ouderen stimuleert om meer te bewegen. Hij verkent hierbij de mogelijkheden van e-coaching en fitness trackers (persuasive technology & wearables). Mehra was voorheen werkzaam aan de Universiteit van Amsterdam als docent Psychologie en als coördinator ICT en onderwijsvernieuwing (blended learning). Ook was hij enkele jaren onderwijskundig adviseur aan de HvA en Universiteit Utrecht op het gebied van didactiek en toetsing.

Roel Remy

Roel Remy is student hbo-bachelor Medische Hulpverlening aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Daarvoor heeft hij zijn propedeuse van de bachelor Technische Natuurkunde behaald aan de Fontys Hogescholen. Hij is drie jaar actief geweest in diverse medezeggenschapsorganen van de HAN en was daarnaast bestuurslid van Stichting Studenten Overleg Medezeggenschap. Momenteel is hij actief lid van studentenvakbond AKKU.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Het panel werd bijgestaan door:

- Steven David, MSc, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator
- Drs. Erik van der Spek, Hendrikx Van der Spek (Bussum), extern secretaris.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de NHA, Industrieterrein 37 in Panningen op 24 november 2015. Het programma was als volgt opgebouwd:

Tijd	Onderwerp	Gesprekspartners
09.00 – 09.30	Ontvangst + bestuderen aanvullende informatie	
09.30 - 10.00	Instellingsbestuur en onderwijsinstituut	<ul style="list-style-type: none"> - De heer J.A.M. van der Vleuten (algemeen directeur NHA) - De heer C.H. Prumpeler (Manager Onderwijs) - Mevrouw M. Perriëns (Operations manager)
10.00 - 11.00	Opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - De heer C.H. Prumpeler (Manager Onderwijs) - Mevrouw M.A. Bothof (Coördinator HBO Opleidingen) - De heer M. van Alphen (Hoofddocent, docent)
11.15 – 12.00	Examencommissie	<ul style="list-style-type: none"> - De heer M. van Kolsteren (voorzitter examencommissie) - De heer H. Ververs (lid examencommissie) - Mevrouw M. Sharp (hoofd examenbureau) - Mevrouw M. Perriëns (Operations manager)
12.00 – 12.30	Toelichting digitale leeromgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Astrid Goessen, studieloopbaanbegeleider
12.30 – 13.15	Lunch (besloten)	
13.15 – 14.00	Docententeam	<ul style="list-style-type: none"> - Mevrouw A. Goessen (studieloopbaanbegeleider) - De heer H. Levink (docent onderzoeksvaardigheden) - De heer M. van Alphen (docent (klinische) psychologie en psychologische gespreksvoering) - Mevrouw H. Bongers (docent juridische vakken en lid curriculumcommissie) - De heer F. Oosterwijk (opsteller/ontwikkelaar Beroeps- en Opleidingsprofiel/voormalig hoofddocent)
14.00 – 14.45	Vertegenwoordigers werkveld	<ul style="list-style-type: none"> - Mevrouw R. Popping (college van bestuur OSG Sevenwolden) - De heer I. MacMenamin (bestuurslid beroepsvereniging NBTP) - Mevrouw D. van Driel (gecertificeerd coach en eigenaar van Drielink Coaching) - Mevrouw S. Stupar (Researcher & Lecturer Quantitative Methods NHTV)
15.00 – 15.15	Aanvullende sessie opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - De heer C.H. Prumpeler (Manager Onderwijs) - Mevrouw M.A. Bothof (Coördinator HBO Opleidingen) - De heer M. van Alphen (Hoofddocent, docent)

15.00 – 15.15	Tweede gesprek Directie en onderwijsmanagement	Ir. Godert van Buren (statutair directeur) Drs. Aniek van Hees (operationeel manager) Mr. Thom Wildeboer (directeur ontwikkeling)
15.15 – 16.15	Paneloverleg (besloten): definitieve oordeelsvorming	
16.30 – 16.45	Terugkoppeling	

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

Informatiedossier Toets Nieuwe Opleiding hbo-bachelor Toegepaste Psychologie, Stichting Hogeschool NHA

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

Overzicht NVAO beoordelingskader (= naam map)	Documentatie NHA
Beoogd aantal contacturen per jaar / TNO-aanvraagdossier	TNO-aanvraagdossier bijlage 2 Programmaoverzicht
Beleidsplan studenten functiebeperking	Zie map OER (opgenomen in OER, bijlage 4, blz 69)
Domeinspecifiek referentiekader, eindkwalificaties	Opleidingsprofiel hbo bachelor Toegepaste Psychologie Landelijk opleidingsprofiel hbo bachelor Toegepaste Psychologie
Schematisch programmaoverzicht / beschrijving curriculum	Curriculumoverzicht Factsheets jaar 1, 2, 3
OER (2015-2016)	OER 2015-2016 Studie-informatiegids
Overzicht personeel	Overzicht in te zetten personeel met cv's
Overzicht contacten werkveld	Overzicht leden BVC met cv
Onderwijsbeleid(s)plan)	Statuten Stichtingsbestuur Reglement Raad van Toezicht Organisatiebeschrijving HBO Jaarplan hbo 2015 + concept jaarplan hbo 2016, Uitgangspunten en didactisch concept Toetsbeleid Notitie internationalisering Profiel en reglement beroepenveldcommissie 2015-2016 Reglement curriculumcommissie
Personeelsbeleidsplan	Personeelsbeleid hogeschool NHA 2015-2016 Personeelshandboek 2014 Scholingsplan met trainingen: <ul style="list-style-type: none"> • Training Rubrics • Training didactiek in afstandsonderwijs
Voorzieningenplan	Voorzieningenbeleid Hogeschool NHA 2015-2016
Kwaliteitszorgplan	Kwaliteitshandboek NHA 2013 Kwaliteitskader bachelor opleidingen <ul style="list-style-type: none"> • Kwartaalrapportage 1, 2015 • Kwartaalrapportage 2, 2015 • Kwartaalrapportage 3, 2015 Rapportage onderzoek studenttevredenheid hbo
Beleidsplan onderzoek	Beleidsnotitie onderzoek. Notulen intervisie
Verslagen overleg commissies	Beroepenveldcommissie, notulen Examencommissie, notulen

	Curriculumcommissie, notulen
Examencommissie	Beleid examencommissie Reglement examencommissie Jaarplan examencommissie 2015-2016 Reglement Commissie van Beroep Handboek examenbureau Reglement toetscommissie Benoemingsbrief examiner Jaarverslag examencommissie 2013-2014 Jaarverslag 2011-2012
Handboeken	Handboek studieloopbaanbegeleiding, Docentenhandleiding Handleiding toetsinstructie Diverse formats (studiewijzer) + beoordelingsformulier
Studiemateriaal – leerjaar 1	Studiewijzers inclusief bijbehorend materiaal per opleidingsmodule van het eerste studiejaar
Studiemateriaal – leerjaar 2	Studiewijzers inclusief bijbehorend materiaal per opleidingsmodule van het tweede studiejaar
Studiemateriaal – hbo brede modules	Studiewijzers inclusief bijbehorend materiaal per opleidingsmodule van modules die in meerdere hbo opleidingen worden ingezet (inclusief onderzoeksvaardigheden en studieloopbaan)
Studiemateriaal – stage en afstuderen	Studiewijzers inclusief bijbehorend materiaal van stage en afstuderen
Studiemateriaal - overig	Voorbeeld planning contactdagen
Studiemateriaal – toetsen	Toetsen en toetsmatrijzen van modules uit het eerste studiejaar + enkele modules volgende jaren

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
BoKS	Body of Knowledge and Skills
ec	European Credit (studiepunt)
hbo	hoger beroepsonderwijs
HSAO	hogere sociaal-agogische opleidingen
ma	master
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
NBTB	Nederlandse Beroepsvereniging voor Toegepaste Psychologie
NHA	Nationale Handels Academie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en Examenregeling
PDCA	Plan-Do-Check-Act-cyclus
POP	Persoonlijk Ontwikkelings Plan
SBL	Studieloopbaanbegeleiding
WEO	Wet erkende onderwijsinstellingen
WHW	Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Toegepaste Psychologie van de Stichting Hogeschool NHA

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

E info@nvaio.net

W www.nvaio.net

Aanvraagnummer: 004180